

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Prenumerata miesięczna „Głosu Polskiego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.50, za odosłanie -- 40 groszy; z przesyłką pocztową w Kraju - zł. 5.-; zagranicę -- zł. 7.20.

Telefony „Głosu Polskiego” — Redakcja dzienna 19-71; nocna redakcja i drukarnia od godz. 9 wiecz.: 7-99; administracja i ekspedycja: 1-99.

Cena 20 groszy

Redakcja i Administracja
Łódź, Piotrkowska nr. 106.
Konto czekowe w P. K. O.
Nr. 61.119

Ogłoszenia za wiersz milimetry 1 szpaltowy i strona i w tekście 40 groszy, strona 50 „
Nekrologi 30 „
Nadesłane po tekście 30 „
Zwyczajne 10 „
Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 10 zł.
Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50%
zaś firm zagranicznych o 100 procent

Rokowania handlowe z Niemcami będą wznowione w styczniu

Nasz warszawski korespondent telefonuje:

Dowiadujemy się, że wbrew różnym pogłoskom rokowania handlowe polsko-niemieckie wznowione będą w pierwszej połowie stycznia. Skład delegacji polskiej nie ulegnie żadnej zmianie, a układy toczyć się będą jednocześnie w dwu komisjach — celnej i taryfowej.

Nowe nominacje

Nasz warszawski korespondent telefonuje:

W dniu wczorajszym ogłoszono urzędowo następujące nominacje:

P. Szelański, wiceministra okręgu warszawskiego, na kuratora okręgu wołyńskiego. Mianowany już w okresie pomajowym kurator okręgu wołyńskiego, p. Kostro został zwolniony ze służby państwowej. Kuratorem okręgu szkoln. Łwów po zamordowanym Sobinowskim, został mianowany p. Jan Rencier. Dyrektorem departamentu ministerstwa przemysłu i handlu został mianowany p. Jan Korzuchowski.

Termin weksli przedwojennych przedłużony o pół roku

W dniu wczorajszym w „Dzienniku Ustaw” ogłoszono rozporządzenie o przedłużeniu terminu wekslowego w okręgach sądów apelacyjnych: w Warszawie, Lublinie do 30 czerwca 1927 r. W rozporządzeniu tem chodzi o terminy weksli, które nie upłynęły dnia 31 lipca 1914.

Szpieg Łukaszek uporczywie prosi o dymisję

BERLIN, 30.12. (PAT). Korespondent wrocławski „Berliner Tageblatt” donosi, że landrat Łukaszek w związku z aferą szpiegowską podał się do dymisji, którą rząd Rzeszy odrzucił. Obecnie Łukaszek uważając dalsze pozostawanie na dotychczasowym stanowisku za szkodliwe dla sprawy niemieckiej, ponowił swoją prośbę o dymisję w formie urgensu.

Nonsensy zbrojeń Mowa prez. Coolidgea

WASZYNGTON, 30.12. (PAT). W wygłoszonym tu przemówieniu prezydent Coolidge podkreślił niemożliwość rozbijania się sprawy pokoju przy powrocie zbrojeń na wysięgi.

Nie jestem — oświadczył prezydent — wrogiem dostosowania do potrzeb danego kraju armii i maryny, lecz występuję przeciwko wszelkim wysiłkom, zmierzającym do militarystyki narodów. W zakończeniu prezydent wyraził życzenie, aby dążenia narodów do wzajemnego zwalczania się zostały porzucone przez dążenie do obojętności i wzajemnego zaufania.

Przeciwko niepodległości Litwy wypowiedział się Komintern rosyjski W Kownie rozstrzelano 4 komunistów

BERLIN, 30.XII. (Telegram własny „Głosu Polskiego”).

Nadeszła tu dziś wiadomość, że wbrew wszelkim wyjaśnieniom i zaprzeczeniom, wyrok śmierci na czterech komunistów w Kownie został w dniu wczorajszym wykonany.

Wiadomość o tem rychło doszła do Moskwy i wywołała tam wprost niesłychane wzburzenie.

Komintern ogłosił z tej okazji gwałtowną odezwę, w której w niedwuznaczny sposób wypowiada się przeciwko niepodległości Litwy.

Odparcie uroszczeń litewskich przez prasę francuską

PARYŻ, 30.12. (PAT). Ogłoszony w „Matin” artykuł pisał litewskiego w Paryżu, Klimasa, powtarzający zwykle napaści na Polskę w kwestji Wilna, wywołał szereg odpowiedzi w prasie francuskiej. „Information” w artykule zatytułowanym „Polska i Litwa”, wykazuje bezpodstawność pretensji litewskich, będących wytworem ślepego szowinizmu, zresztą wy-

zyskiwanego przez Rosję i Niemcy naprzemian. Dziennik wzywa lię narodów do zajęcia się wytworzeniem możliwego modes-vivendi Litwy z Polską. „Georges Bionaine” na łamach „Victoire” stwierdza, na podstawie obserwacji na miejscu, że Wilno nie nosi bynajmniej charakteru litewskiego. Trudno znaleźć tam osobę, mówiącą po litewsku. Wobec tego pretensje Litwinów, są więcej niż niestudzne i o-

parte na chęci wytworzenia, za podszeptem niemieckim, nowego zamętu na wschodzie Europy.

BERLIN, 30.12. (PAT). Litewskiemu posłowi w Berlinie oświadczone z niemieckiej strony urzędowej, że wydalenie z Kłajpedy dziennikarzy niemieckich uniemożliwia kontynuowanie rokowań niemiecko-litewskich.

Słynny dekret kagańcowy jutro przestaje obowiązywać

Oby rząd porzucił już eksperymentowanie w dziedzinie ustawy prasowej

Nasz warszawski korespondent telefonuje:

W numerze „Dziennika Ustaw” z 30 grudnia Nr. 128 zupełnie niespodziewanie ukazała się ustawa z dnia 15 grudnia w sprawie uchylenia dekretu prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada b. r. o karach za rozpowszechnianie nieprawdziwych wiadomości, oraz o karach za znieważanie władzy i jej przedstawicieli.

Ustawa ta jest uchyceniem mocy słynnego dekretu prasowego z dnia 4 listopada i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1927 roku. Ustawa jest podpisana przez prezydenta Mościckiego premiera i

ministra spraw wojskowych, Józefa Piłsudskiego, tudzież wszystkich ministrów.

W ten sposób jednomyślna uchwała sejmu i senatu, jednomyślna opinia prasy i społeczeństwa została przez rząd, z prezydentem na czele całkowicie uwzględniona i można mieć nadzieję, że położono w ten sposób kres wszelkim eksperymentom w dziedzinie ustawy prasowej.

Nadzieja ta tembardziej jest uzasadniona, że w dniu wczorajszym minister sprawiedliwości, p. Mey-sztowicz, przyjął prezesa związku syndykatów dziennikarzy polskich, p. Dębińskiego i oświadczył mu, że

nowy projekt rozporządzenia prasowego wejdzie pod obrady rządu na posiedzeniu dnia 12 stycznia r. p. i że rząd czekać będzie do dnia 6 stycznia na opinię organizacji dziennikarskich, rezerwując sobie sześć dni na rozpatrzenie tej opinii.

Mieszkania jednoizbowe nadal zwolnione od zwyżki komornego

Nasz warszawski korespondent telefonuje:

We wczorajszym „Dzienniku Ustaw” ukazał się dekret z mocą ustawy o przedłużeniu mocy noweli do ustawy o ochronie lokatorów. Na mocy tego przedłużenia loka-

torzy mieszkań jedno-pokojowych, zgodnie z życzeniem organizacji lokatorów, a także i demokratycznych stronnictw politycznych, uzyskują w dalszym ciągu ulgę od zwyżki komornego na przeciąg pół roku do 1 lipca 1927 r.

Komisja ankietowa do badania kosztów produkcji.

WARSZAWA, 30.XII. (PAT). Nr. 127 Dziennika Ustaw ogłoszone zostało rozporządzenie prezydenta Rzplitej na podstawie pełnomocnictw, a ustanawiające komisję ankietową do badania warunków kosztów produkcji oraz wymiany

W myśl rozporządzenia, celem komisji ankietowej jest badanie warunków i kosztów produkcji oraz wymiany w tych gałęziach gospodarstwa narodowego, które określi rada ministrów w drodze rozporządzenia.

Komisja ankietowa przedstawi rządowi wnioski, zmierzające do racjonalizacji produkcji i wymiany oraz do obniżenia cen wytworzonych dóbr gospodarczych. Komisję zwoła prezes rady ministrów w toku miesiąca od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

Samobójstwo wybitnego komunisty

BERLIN, 30.XII (PAT). „Vorwärts” donosi z Moskwy, że członek GIK Markowicz popełnił samobójstwo. W czasie ostatniego kongresu komunistycznych związków zawodowych w Moskwie Markowicz stanął po stronie opozycji a wskutek czynionych mu następnie z tego powodu wyrzutów targnął się na życie.

Bomba w banku

Zamachy rewolucyjne w Seulu

PARYŻ, 30.12. (PAT). Dzienniki podają wiadomość ze źródeł angielskich, że w lokalu japońskiego banku kolonialnego w Seulu nieznany koreańczyk rzucił bombę od wybuchu której trzy osoby zostały zabite, a pięć odniosło rany. Sprawca zamachu popełnił samobójstwo.

Podobnego zamachu dokonano i w drugim banku, lecz, na szczęście, bomba nie wybuchła. Prawdopodobnie, że obaj sprawcy zamachów należą do organizacji rewolucyjnej.

Federacja porozumienia europejskiego

26 krajów zgłosiło już swój akces

PARYŻ, 29.12. (pocztą) PAT. W sali „Dotation Garniege” odbyło się organizacyjne zebranie Federacji Porozumienia Europejskiego. Został ukonstytuowany komitet centralny, pod przewodnictwem p. Emila Borel, b. ministra. Sekretarzem generalnym został dr. Alfred Nossig. W zebraniu konstytucyjnym wzięli udział przedstawiciele większości krajów europejskich. Polska była reprezentowana przez posła Thugutta. Sekretarz generalny zakomunikował zebraniu, że 26 krajów europejskich zgłosiło dotychczas swój akces do federacji.

Został przyjęty statut federacji, według którego jedno z głównych zadań nowego zrzeszenia polega na skoordynowaniu wysiłków, czynionych w celu urzeczywistnienia porozumienia europejskiego. Postanowiono zwołać w 1927 roku kongres paneuropejski w jednym z większych miast niemieckich.

Minister spraw zagranicznych, p. Briand wysłał na ręce sekretarza generalnego federacji dr. Nossiga, pismo gratulacyjne, oświadczając, że idee, wyrażone w wystosowanym do ludów europejskich, odpowiadają całkowicie zasadom polityki francuskiej. Minister wyraził całą zyczeniowość i zapatruje się na dobrą wolę, dążące do

NAJMNIEJSI LUDZIE SWIATA

Źródła starożytne o karłach. Pigmeje afrykańscy i tryb ich życia. -- Negrycy i inne szczepy karłów w Azji. -- Karły Oceanji. -- Wspólne pochodzenie ludzi karłowatych świata.

Już w starożytności spotykamy się z pewnymi mglistymi wiadomościami o istnieniu małych ludzi, t. zw. pigmejów, czyli powszechnie znanych karłów. Na murach Tyru widzimy prawdopodobnie ich podobizny, a i w Egipcie znaleziono statuetkę, przedstawiającą przypuszczalnie jakiegoś pigmeja. Homer, Herodot i Arystoteles wspominają o ludkach małego wzrostu wskazując źródła Nilu za miejsce ich pochodzenia. W dawnych czasach zamieniano często pigmejów z małpami, a stąd zarówno o ich wyglądzie, jak i wielkości i w ogóle istnieniu mylnie i przesadnie miało wyobrażenia.

Dopiero w roku 1866 stwierdził jeden z misjonarzy niewątpliwie istnienie pigmejów w Afryce, poczem spostrzeżenia te potwierdzili tacy badacze i podróżnicy, jak Schweinfurth, Stanley, du Chaillu i inni. Dziś znamy wiele ich plemion i to w niejednej części świata.

Afrykańscy pigmeje, czystej rasy, mają wzrost 144—145 cm., a odznaczają się przydługim nieco tułowiem i takimiż rękami. Głowa okrągła, czoło wysokie i wystające, nad oczami czasem wyrostki, nos płaski, szeroki i niski i długa górna warga. Włosy mają czarne spiralnie skręcone, a zarost silniejszy tylko na górnej wardze. Ciało pokrywa często żółtawe owłosienie, t. zw. „lanugo”, nie spotykane zresztą poza małeńkimi dziećmi u żadnej z ras ludzkich. Barwa ich skóry jest jaśniejsza, niż u sąsiednich plemion leśnych.

Pigmeje Afryki zamieszkują obszary pomiędzy Semliką, Kongo i Uelle, a zwą się tam Akka, Batwa, Wambutti. Spotykamy ich też w Urundi i w Ruandzie. Także i w południowym Kongo w Gabunie i lasach Kamerunu żyją plemiona karłów, znane pod nazwą Akoa, Obongo i Bojelli, są jednakowoż nieco wyżsi, dosięgając 160 cm. wysokości.

Afrykańscy pigmeje żyją przeważnie z polowania posługując się łukiem i zatrutymi strzałami. Do polowań na grubszego zwierza używają dzidy. Pod względem społecznym i umysłowym należą do najprymitywniejszych ludów, zajmując najniższy stopień kultury.

Azjatyccy pigmeje t. zw. „Negritos”, zamieszkują Filipiny, półwysp Malajski i Andamany. Odznaczają się ciemną skórą i kędzierzawym spiralnym włosiem. Wzrost mężczyzn wynosi 147—152 cm.

Negrycy Filipin zamieszkują północny Luzon. Na półwyspie Malajskim mieszkają negrycy w północnych jego stanach, w Peraku, Kedah i Kelantanie, na południu zaś w części Ljamu. Andamany zajmują archipelag wysp tej samej nazwy. Ci ostatni są już na wymarciu. W r. 1911 było ich już tylko około 1300.

Do karłowatych ludów Azji należą i „weddeizy” wyżsi jednakże nieco od negrytów. Cechuje ich inny rodzaj włosów wełnistych i układających się w loki. Również i barwę skóry mają jaśniejszą. W przeciwieństwie do negrytów nie występują nigdzie w Azji południowo-wschodniej w czystej, niezmieszanej formie. Do możliwie najczystszych należą „senti” lub „sakei”, zajmujący środkowe góry Malajskiego półwyspu w Peraku, Kelantanie, Pahangu i Selangorze. W australijskiej oceanji spotykamy również pigmejów, a to w holenderskiej i brytyjskiej części Nowej Gwinei. Przeciętna ich wysokość wynosi 150 cm., a kolor skóry mają czarno-brunatny, zresztą w różnych odcieniach. Włosy kędzierzawe, gęste, czoło proste wąskie, nos prosty, zarost delikatny. Silnej, choć napozór wiotkiej budowy robią wrażenie bardzo sympatyczne. Zamieszkują wnętrza wysp mało mają styczności z przybrzeżną kulturą.

Ale i resztki pierwotnej rasy tasmańsko-australijskiej na archipelagu N. Pomorza, w N. Meklemburgu, na wyspach Salomona i Nowych Hebrydach odznaczają się również bardzo małym wzrostem, choć niewątpliwie wyższym od właściwych pigmejów. Nasuwa to myśl pokrewieństwa pomiędzy obu temi grupami, a nawet na możliwość pewnego genetycznego związku z negrytami Azji południowo-wschodniej. Kto wie, czy wszystkie te ludy nie należą do jakiejś szeroko rozlanej, prastarej rasy, zamieszkującej niegdyś wielki południowy kontynent, który mógł obejmować Australję, Azję, Afrykę i Amerykę południową.

Niestety, dowód istnienia prawdziwych pigmejów na amerykańskim lądzie nie powiódł się wcale mimo usilnych badań w tym kierunku znanego etnologa Kollmana.

Prokurator zbrodniarzem Sensacja Kryminalna w Berlinie

Z pewnością, że sensacja Berlina — niemieckiego Babilonu zepsucia, jak go nawet niemiecka prasa nazywa — nie miała jeszcze tak wymyślnego żeru, jak obecnie. Afera, którą przytoczymy, przypomina kryminalne romanse.

Przed kilku dniami został aresztowany w Berlinie adwokat dr. Ludwik Meyer pod ciężkim zarzutem współnictwa ze zbrodniarzami. Usidiony przez zręcznych agentów we własnych zeznaniach — przyznał się wreszcie dr. Meyer do czynu, i jako współnika swego — wskazał asesora prokuratury, p. dra Waltera Schotta, który wraz z 4 jeszcze innymi niższymi funkcjonariuszami — został aresztowany.

Asesor Schott miał na swem sumieniu jeszcze grzechy z lat dawniejszych, jak oszustwa i sprzeniewierzenia, które obecnie na jaw wyszły, a dotychczas przez zwierzchników jego były kryte i tuszowane. Był on złym duchem adwokata. Posiadał on rozgałęzione stosunki i wpływy, ale zarazem prowadził podwójne życie.

Miał on ścisły kontakt z kołami zbrodniarzy i handlarzy żywym towarem i był stałym gościem w klubach i spelunkach, gdzie się oni zbierali, a zwłaszcza w „Jaszczurce” i „Rolandzie”.

W kołach tych było rzeczą powszechnie wiadomą, że przez pewnego prokuratora (Schotta) można było akta usuwać, a nawet „poprawiać” (!). Adwokat Meyer uczęszczał również do klubów zbrodniarzy, ponieważ wielu z ich członków bronił przed sądem. Dał on się przez prokuratora Schotta i o-

pryszków namówił, by przy odwiezieniu więźniów w sądzie przemycić dla nich tytoń i listy od rodziny.

To go właśnie zgubiło „Uczynny” adwokat wpadł z kretelem w ręce opryszków, którzy go teroryzowali i zmuszali do kradzieży fałszowania aktów sądowych.

Wyższym władzom wydało się bardzo podejrzanem, że fałszowania aktów zdarzały się przeważnie w tych sprawach karnych, w których jako obrońca występował dr. Meyer. Polecono go śledzić i przekonano się, że razem z tymi dwoma urzędnikami hulali po nocnych lokalach i obu zaopatrywał hojnie w pieniądze.

Nie na tem koniec! Zaczyna trójka wspólnie z asesorem Schottem, a w porozumieniu z nadzorem więzienia — ułatwiała podrzednym śpiewaczkom kabaretowym i tinglowkom wstęp do cel bogatych bandytów.

Masło potanieje w styczniu

Jeżeli zapewnią zainteresowane koła kupieckie branży nabiałowej, w najbliższym czasie należy spodziewać się stałego spadku cen nabiału, t. j. mleka, masła, jaj.

Już w pierwszych dniach stycznia cena masła może spaść od 20 do 40 groszy na kilogramie, poczem stały spadek cen nabiału będzie trwał, z niewielką przerwą w marcu, aż do lipca, kiedy obiecują nam masło o przeszło 2 zł. tańsze niż dzisiaj.

Dziś SALA FILHARMONJI Dziś

Na rzecz Domu Sierot „Niedola Dziecięca”

WIELKI SYLWESTROWY

Bal Maskowy

Najwykwintniejsza zabawa Karnawału
Początek o godzinie 10-ej wieczorem.

Panie obowiązują w maskach. Panów obowiązuje strój wieczorowy.

Dziś Dziś

Związek Zawodowy Pracowników Handlowych i Biurowych m. Łodzi
Al. Kościuszki № 21.

DZIŚ, w piątek, d. 31 grudnia 1926 r.
o godz. 10 ej wieczorem odbędzie się w lokalu własnym

Zabawa Sylwestrowa

PROGRAM WIECZORU ZAWIERA:

Żywe słowo :: Muzykę :: Atrakcje :: Tańce

Wstęp dla członków zł. 1.50 i 1.—, dla wprawdzonych gości zł. 2.—

Dr. med. PRYBULSKI

Choroby skórne włosów weneryczne i moczopłciowe

Leczenie światłem (Lampą kwarcową) i promieniami Rentgena.

Przyjmuje od 9—2 i od 4—8

Dla pań od 4—5 oddzielna poczekalnia.

Zawadzka № 4, tel. 25—58.

8-mio klasowe

Gimnazjum Humanistyczne Żeńskie

Józefa ABA

ZIELONA 8, TEL. 22-12.

Zapisy nowowstępujących uczennic od kl. A do V włącznie przyjmuje Kancelaria gimnazjum od dnia 4 stycznia 1927 r. w godzinach szkolnych.

Dyrektor **J. AB**

Dwóch pokoiów umeblowanych

łączyjących się, lub jednego dużego z wygodami i używalnością telefonu, poszukuje w śródmieściu pułkownik artyljerii samotny. — Zgłoszenia telefoniczne pod 17-24 od godz. 9—18.

DR. MED.

STEFAN LEWY

przyjmuje od 4-ej do 6 ej w chorobach wewnętrznych i dzieci.

Piotrkowska 145.

OGŁOSZENIA DROBNE.

KUPNO I SPRZEDAŻ

SANIE WYJAZDOWE

na trzy osoby (fason Petersburski) prawie nowe w zupełnie dobrym stanie, zaraz tanio do sprzedania. Obejrzyć można ul. Nawrot 88, telefon 19-29. 7577—2

:: GIEŁDA PRACY ::

GOSPODYNI

w średnim wieku poszukuje posady od zaraz, długoletnie świadectwa i rekomendacje. Wiadomość Piotrkowska 145 u dozorczy 7401—2

DONIESIENIA ROZM.

PRZYBŁAKAŁ SIĘ PIES

wilk. Odebrać można za zwrotem kosztów. Wólczańska 168 u stróża 7402

ZAGUB. DOKUMENTY

ZAGINEŁA

książeczka Kasy Chorych Władysława Kulińskiego, Wysoka 24. 7586—1

CHOROBY SERCA

astma. Sanatorium „Salus”, Kraków, Szubińskiego 11. 7094—15

JÓZEFA PAWLAK

zagubiła książeczkę z Kasy Chorych w Łodzi № 456109 7597—1

KLINIKA POŁOŻNICZO-GINEKOLOGICZNA

D-ra med S. DRUEBINA

6-go Sierpnia 15/17 (Benedykta), telefon 53-10.

Po gruntownym remoncie klinika została uruchomiona. Przyjmuje się chore na porody i operacje na I-szej i II-ga klasę. Godziny przyjęć od 10—12 6366—3

Dziś początek o godzinie 3.30 po południu

„NEDZNICY” VICTORA HUGO

Na pierwszy seans ceny wszystkich miejsc balkonowych **Zł. 1,** parterowych **Zł. 2.**

W drukarni „Głosu Polskiego” Piotrkowska